

Sygn. akt III Ca 928/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lutego 2022 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Okręgowego Magdalena Balion – Hajduk

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 8 lutego 2022 r. w Gliwicach

sprawy z powództwa P. K.

przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 23 sierpnia 2021 r., sygn. akt VIII C 72/21

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanej na rzecz powoda 450 (czterysta pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.**

SSO Magdalena Balion – Hajduk

Sygn. akt III Ca 928/21

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Zabrze wyrokiem z 23 sierpnia 2021 roku zasądził od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda P. K. 4.802,80 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 17 grudnia 2020 roku, oddalił powództwo w pozostałym zakresie oraz orzekł o kosztach procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, że 18 czerwca 2018 roku doszło do zdarzenia drogowego, w wyniku którego uszkodzeniu uległ samochód S. należący do L. K.. Pojazd sprawcy ubezpieczony był w zakładzie strony pozwanej. Pozwany po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego przyznał poszkodowanemu odszkodowanie w kwocie 5 621,47 zł. Samochód S. przez tą szkodę był bez wypadkowy i miał zamontowane części oryginalne. Samochód został zakupiony przez poszkodowanego od jego firmy i uprzednio był użytkowany jako pojazd służbowy przez przedstawiciela handlowego. Poszkodowany naprawił pojazd w warsztacie samochodowym należącym do powoda, szkoda była rozliczana bezgotówkowo.

27 lipca 2018 roku poszkodowany L. K. dokonał cesji wierzytelności wynikającej ze szkody komunikacyjnej z 18 czerwca 2018 roku na rzecz powoda P. K.. Powód zlecił wykonanie prywatnej opinii celem ustalenia kosztów naprawy, za którą zapłacił 350 zł. Koszt naprawy samochodu przy zastosowaniu części zamiennych oryginalnych pochodzących od producenta to jest części typu O, przy zastosowaniu uśrednionych stawek roboczogodzin właściwych dla lokalnego rynku usług w miejscu zamieszkania poszkodowanego z uwzględnieniem podatku VAT wyniósł 10 943,51 zł brutto. Naprawa pojazdu wykonana na podstawie kosztorysu sporządzonego przez pozwaną nie pozwoliłaby na

pełną restytucję powstałej szkody, zaś dokonanie naprawy sposób wskazany przez powoda był prawidłowy i przywraca samochód do stanu sprzed szkody.

Sąd Rejonowy jako podstawę swojego rozstrzygnięcia wskazał art. 509 k.c., 822 k.c. oraz 430 w k.c., 415 k.c., art. 361 k.c. i 363 § 2 k.p.c. Sprawca wypadku był objęty obowiązkowym ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych u pozwanej, zaś osią sporu między stronami pozostawała kwestia wysokości należnego odszkodowania oraz okoliczność czy nieskorzystanie z naprawy pojazdu oferowanej przez pozwaną ma wpływ na zakres odpowiedzialności odszkodowawczej, a w konsekwencji na określenie wysokości powstałej szkody. Sąd określił wysokość szkody na podstawie opinii biegłego wskazując, iż odszkodowanie z uwagi na funkcję kompensacyjną ma za zadanie w pełni zrekompensować doznaną szkodę, nie prowadząc przy tym do wzbogacenia poszkodowanego, a z drugiej strony nie może prowadzić do kompensacji szkody jak najmniejszym kosztem. Osoba odpowiedzialna za szkodę jest zobowiązana zwrócić poszkodowanemu wszystkie celowe, ekonomicznie uzasadnione wydatki, także koszt nowych części i innych materiałów, jeżeli ich użycie było niezbędne do naprawienia uszkodzonej rzeczy. Sąd Rejonowy, odnosząc się do zarzutów pozwanego w zakresie nieskorzystania z rabatów na części zamiennie oraz materiały lakiernicze wskazał, że poszkodowany dla zasadności wymagalności odszkodowania nie był zobowiązany do naprawy uszkodzonej rzeczy i może domagać się wypłaty odszkodowania, choćby nie miał zamiaru spożytkowania go na naprawy rzeczy. Poszkodowany nie jest też zobowiązany do poszukiwania warsztatu oferującego najniższe stawki czy też najtańszego dostawcy części zamiennych, w szczególności nie jest zobligowany do skorzystania z zakładu warsztatu naprawczego wskazanego przez ubezpieczyciela sprawy szkody. Nie można obarczać poszkodowanego dodatkowymi niedogodnościami w postaci zmuszania go do takiego sposobu naprawy, jaki uznaje za odpowiednie ubezpieczyciel, skoro jego wybór jest inny i do którego ma pełne prawo. Pozwana nie wykazała, że ze względu na wiek pojazdu lub jego stan sprzed uszkodzenia odszkodowanie przy przyjęciu naprawy przy użyciu części oryginalnych jest zawyżona. Pozwana nie może domagać się obniżenia odszkodowania o rabat, który był jej udzielony we współpracującym zakładzie naprawczym.

Sąd Rejonowy uznał również, iż koszt sporządzenia ekspertyzy prywatnej nie był niezbędny do efektywnego dochodzenia roszczenia w niniejszej sprawie, albowiem powód jest podmiotem gospodarczym zajmującym się w sposób profesjonalny naprawą pojazdów i dochodzeniem należności z tytułu odszkodowania od ubezpieczycieli, a zatem posiada fachową wiedzę, aby zweryfikować poprawność przedstawionej przez ubezpieczyciela kalkulacji wyliczonego odszkodowania.

Sąd Rejonowy zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwoty 4802,80 zł, co wynika z żądania pozwu, to jest kwota 5152,80 zł - 350 zł wraz odsetkami. Powód domagał się zasądzenia różnicy między wartością odszkodowania wynikającego z prywatnej kalkulacji - 10 424,27 zł, a kwotą dotychczas wypłaconą - 5821,47 zł. Biegły ustalił wartość szkody na kwotę 10 943,51 zł, zatem na kwotę wyższą niż wskazana w pozwie, stąd żądanie w zakresie odszkodowania zostało uwzględnione w całości.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., stosunkowo je rozdzielając.

Strona pozwana w apelacji zarzuciła:

- naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na wynik sprawy, a to art. 233 § 1 k.p.c. przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów przeprowadzonych w sprawie, dokonanej wybiórczo, wbrew zasadom logiki i doświadczenia życiowego przez nieuwzględnienie faktu, że poszkodowany dokonał naprawy pojazdu, która przywróciła pojazd do stanu sprzed zdarzenia, a tym samym przyjęcie za zasadne ustalenie wysokości odszkodowania z tytułu naprawy w kwocie hipotetycznej, odbiegających wysokością od realnie poniesionej szkody, której powód w żaden sposób nie wykazał oraz uznanie, że wysokość kosztów naprawy przekraczający koszty naprawy z uwzględnieniem rabatów na części zamiennie i na materiały lakiernicze pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodą, podczas gdy poszkodowany miał realną możliwość nabycia części zamiennych i materiału lakierniczego w korzystnej cenie,

- naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest art. 361 k.c. w związku z 363 § 1 k.c. przez błędną wykładnię uznanie, że szkoda w majątku poszkodowanego wyraża się jako wysokość hipotetycznych, celowych kosztów naprawy pojazdu, w sytuacji gdy celowym było ustalenie wysokości odszkodowania w oparciu o stratę w majątku poszkodowanego wyrażającą się wysokością kosztów faktycznie dokonanej naprawy, które nie zostały wykazane,

- naruszenie art. 361 § 1 k.c. przez uznanie, że wysokość kosztów naprawy przekraczająca koszty naprawy z uwzględnieniem rabatów na części zamienne i na materiał lakierniczy pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodą, podczas gdy poszkodowany miał realną możliwość nabycia części zamiennych i materiału lakierniczego w korzystnej cenie art. 826 § 1 k.c. w związku z 354 § 2 k.c. i 362 k.c. przez niezastosowanie i uznanie, że nieskorzystanie przez poszkodowanego z możliwości skorzystania z rabatów na części zamienne i na materiał lakierniczy obciąża ubezpieczyciela, podczas gdy poszkodowany zobowiązany jest do zapobiegania szkodzie i zmniejszania jej rozmiarów.

Pozwana wniosła o zmianę wyroku i oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego.

Powód wniósł o oddalenie apelacji zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie, a podniesione w niej zarzuty nie są trafne.

Sąd odwoławczy w całości podziela zarówno ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy jak też podstawę prawną rozstrzygnięcia i unikając zbędnych powtórzeń przyjmuje je za własne.

Przede wszystkim należy podzielić stanowisko Sądu I instancji, że poszkodowany nie był zobowiązany do skorzystania z rabatów na części zamienne i lakier we wskazanych przez pozwaną zakładach naprawczych. Szkoda powstaje w chwili wypadku, gdy następuje pogorszenie stanu pojazdu i późniejsze rabaty na części zamienne i lakier, które oferuje pozwana nie mają dla ustalenia wysokości szkody znaczenia.

Poszkodowany ma prawo wyboru zarówno sposobu naprawy jak i warsztatu, w którym dokona naprawy. Pozwana jako odpowiedzialna za szkodę powinna wyrównać uszczerbek majątkowy powoda, który powstał w chwili wypadku. Innymi słowy szkoda jest kategorią obiektywną i nie zależy od wyboru sposobu naprawy, uzyskanych rabatów i od tego czy w ogóle pojazd został naprawiony czy też nie. Takie stanowisko wielokrotnie zabierał Sąd Najwyższy w swoich orzeczeniach jak np. w wyroku z dnia 16 stycznia 2002 r., sygn.

IV CKN 635/00, w którym orzekł, że roszczenie o świadczenie należne od ubezpieczyciela w ramach ustawowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu kosztów przywrócenia uszkodzonego pojazdu do stanu pierwotnego jest wymagalne niezależnie od tego czy naprawa została już dokonana. Wysokość odszkodowania w takim wypadku należy ustalać według przewidywanych kosztów naprawy i według cen z daty ich ustalania

czy w postanowieniu z dnia 11 kwietnia 2019 r., sygn. III CZP 102/18, w którym Sąd Najwyższy orzekł, że obowiązek ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej polega wprawdzie na zapłacie odszkodowania, a więc na spełnieniu świadczenia pieniężnego (art. 822 § 1 k.c.), jednak poszkodowany może, według swojego wyboru, żądać od ubezpieczyciela zapłaty kosztów hipotetycznej restytucji albo zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej ustalonej zgodnie z metodą różnicy. Przepis art. 822 § 1 k.c. modyfikuje normę wynikającą z art. 363 § 1 k.c. bowiem jedynie w ten sposób, że roszczenie o przywrócenie stanu poprzedniego przekształca w roszczenie o zapłatę kosztów restytucji.

Ponadto dla powstania roszczenia o naprawienie szkody w postaci kosztów naprawy pojazdu nie mają znaczenia żadne późniejsze zdarzenia, między innymi w postaci sprzedaży uszkodzonego lub już naprawionego pojazdu. Okoliczność, że poszkodowany nie czekając na wypłatę odszkodowania sprzedaje uszkodzony samochód, nie pozbawia go prawa do odszkodowania w wysokości odpowiadającej hipotetycznym kosztom naprawy, skoro rzeczywista naprawa

nie stanowi warunku dla dochodzenia odszkodowania. W konsekwencji poszkodowany w ramach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego, w przypadku szkody częściowej, może żądać odszkodowania w wysokości odpowiadającej niezbędnym i uzasadnionym ekonomicznie kosztom przywrócenia pojazdu do stanu poprzedniego, także wtedy, gdy naprawy nie dokonał i sprzedał pojazd w stanie uszkodzonym. Zbycie rzeczy jest uprawnieniem właściciela tak samo, jak korzystanie z niej. Skorzystanie z tego uprawnienia nie może ograniczać wysokości należnego poszkodowanemu odszkodowania, gdyż ubezpieczyciel sprawcy szkody powinien wyrównać uszczerbek w majątku poszkodowanego do pełnej wysokości szkody. Poszkodowany nie może żądać zapłaty kosztów (hipotetycznej) restytucji tylko w sytuacji, w której przywrócenie stanu poprzedniego byłoby niemożliwe albo pociągało za sobą nadmierne trudności lub koszty. Koszty naprawy uszkodzonego w wypadku komunikacyjnym pojazdu, nieprzewyższające jego wartości sprzed wypadku, nie są jednak nadmierne w rozumieniu art. 363 § 1 k.c. Sąd Okręgowy, podzielając to stanowisko uznał także, że możliwość skorzystania z późniejszych rabatów przy dokonywaniu naprawy pojazdu jako późniejsze zdarzenie nie mają znaczenia dla powstania roszczenia o naprawienie szkody w postaci kosztów naprawy pojazdu.

Sąd Okręgowy, mając powyższe na uwadze, na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako nieuzasadnioną. O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na mocy art. 98 k.p.c., a złożyło się na nie wynagrodzenie pełnomocnika powoda w kwocie 450zł.

SSO Magdalena Balion – Hajduk